

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/238/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117208625
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2117208625.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ P. O., nar. XX.X.XXXX a 2/ G. O., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom M. XX/XX, N., obaja zastúpení splnomocnencom: Advokátska kancelária Prachová & Partners, s. r. o., so sídlom Miletičova 21, Bratislava, IČO: 50 491 300, o zaplatenie 32.401,08 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 26. apríla 2018, č.k. 32Csp/86/2017-73 v spojení s opravným uznesením zo dňa 30. mája 2018, č.k. 32Csp/86/2017-79, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti (výrok II.) a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania (výrok III.) **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaní 1/ a 2/ majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním v spojení s opravným uznesením súd prvej inštancie žalovaným 1/ a 2/ uložil zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 30.569,10 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne počítanými: zo sumy 29.602,80 eur od 23.08.2016 do 10.11.2016, zo sumy 29.412,80 eur od 11.11.2016 do 12.12.2016, zo sumy 29.222,80 eur od 13.12.2016 do 11.01.2017 a zo sumy 29.032,80 eur od 12.01.2017 do zaplatenia, a to všetko v mesačných splátkach po 810 eur, a to vždy do 28. dňa v mesiaci až do úplného splatenia dlhu pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky. Prvá splátka bude splatná 28. deň nasledujúceho mesiaca po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 83,28%.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 497, § 499, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1 až 3, § 506 Obchodného zákonníka (ďalej aj ako „ObZ“), § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 54 ods. 1, § 121 ods. 3 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), ako aj § 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z., keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania vznikol záväzkový vzťah, na základe ktorého žalobca poskytol žalovaným peňažné prostriedky, ktoré sa zaviazali žalovaní dohodnutým spôsobom vrátiť. Najskôr je potrebné uviesť, že zmluvný vzťah účastníkov založený na základe predmetnej zmluvy o úvere nespadá pod úpravu Zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko ide o úver, ktorého účelom bolo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnostiam, a preto súd na tento zmluvný vzťah neaplikoval ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. s výnimkou ustanovenia uvedeného v ods. 19 odôvodnenia. Súd však aplikoval na vzájomný vzťah ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené, aplikoval tak súd

ustanovenia Obchodného zákonníka, ako aj Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.), v časti, kde je nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Žalobca a žalovaní uzavreli úverovú zmluvu, na základe, ktorej vyplatil žalobca žalovaným úver vo výške 30.000 eur, ktorý sa žalovaní zaviazali splácať v mesačných splátkach po 137,25 eur spolu so splátkou sporenia vo výške 45,54 eur. Súd konštatuje, že uvedené nebolo medzi stranami sporné, ako ani skutočnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, uplatnenia úrokov z omeškania po vyhlásení mimoriadnej splatnosti a úrokov z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Spornými medzi stranami bolo uplatnenie poplatkov za upomienky, poplatku za poskytnutie úveru, ako aj uplatnenie úrokov z úveru po vyhlásení mimoriadnej splatnosti pohľadávky. Súd po preskúmaní žaloby dospel k nasledovným záverom. Súd poplatok za poskytnutie úveru posúdil ako prijateľnú obchodnú podmienku, nakoľko má za to, že každý poskytovateľ úveru má náklady spojené so spracovaním obchodného prípadu, ktoré sú jednak v odmene pracovníkov, ale v prakticky zabezpečovaní celej činnosti žalobcu a teda nemožno povedať, že žalobca získal uvedenú hodnotu bez ničoho. Súd má ďalej za to, že uvedené je o to viac aktuálne v dobe, kedy výrazne klesli úrokové sadzby z úverov určených na bývanie, a kde teda žalobcovi klesli možnosti tvorenia zisku, oproti dobe, kedy bolo vydané ostatné rozhodnutie, ktoré žalovaní predložili v súdnom konaní. V konečnom dôsledku žalovaní získali protihodnotu za tento poplatok, a to úver, o ktorý žiadali. Súd má vzhľadom na uvedené za to, že nárok za zaplatenie poplatku z úveru je zo strany žalobcu dôvodný. Druhým sporným uplatneným nárokom boli úroky z úveru po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Súd má za to, že doba splatnosti úrokov sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Obchodný zákonník rozlišuje splatnosť úrokov v závislosti od splatnosti istiny úveru, od spôsobu splatenia istiny úveru, t. j. jednorázovo alebo v splátkach. Celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr so zaplatením poslednej splátky úveru. Úroky do doby vrátenia peňažných prostriedkov je dlžník povinný zaplatiť len v prípade, ak dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve (§ 503 ods. 3 Obchodného zákonníka). Podľa ustanovenia § 503 ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka sú úroky splatné najneskôr do doby splatnosti úveru, avšak už nie po splatnosti úveru. Podľa zákonom stanovenej úpravy splatnosti úrokov podľa obchodného práva, ako aj občianskeho práva (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka), úroky sú splatné najneskôr spolu s istinou. Veriteľ nie je oprávnený žiadať od žalovaného ako dlžníka zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Z uvedenej zákonnej úpravy nevyplýva, že po vyhlásení celého úveru za splatný sa ďalej úročí istina úveru do zaplatenia (do vrátenia peňažných prostriedkov prislúchajú úroky len v prípade vrátenia peňažných prostriedkov pred dobou splatnosti podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka). Uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatom za užívanie peňažných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľovi do doby splatnosti (veriteľ neposkytuje peňažné prostriedky po lehote splatnosti). Na základe uvedeného je nárok žalobcu na zaplatenie úroku opodstatnený len do 22.08.2016. Súd súčasne uvádza, že uvedené posúdenie vychádza z ustálenej súdnej praxe (rozhodovacej činnosti súdov) (viď. napr. ÚS IV. 476/2012 z 18.9.2012, R 59/1998, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 143/1998, ktorý vo svojom rozhodnutí konštatoval, že „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania“ (rovnako viď rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/587/2015 z 28.09. 2015 a rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/749/2014 zo dňa 26.01.2016. Vzhľadom na uvedené súd priznal žalobcovi len úroky z úveru do splatnosti pohľadávky. Súd žalobcovi nepriznal nárok na zaplatenie poplatkov za upomienky, a to zo zmluvy o medziúvere, ktoré si žalobca uplatnil celkovo v počte 4 x 15 eur. Bolo preukázané, že takéto poplatky boli v zmluve uvedené, avšak ide o predtlačенú formulárovú zmluvu, ktorú žalovaní nemohli nijako ovplyvniť, a preto súd na uvedené poplatky prihliadal ako na neprijateľné zmluvné podmienky dojednané v neprospech spotrebiteľa, keďže títo nemohli do obsahu zmluvy v tejto časti nijako zasiahnuť a takúto dohodu vylúčiť. Súd posúdil dohodu o upomienkach podľa § 53 ods. 5 OZ ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná pre rozpor so zákonom, pre jej jednostrannú formuláciu a zvýhodňovanie veriteľa. Žalobca nepreukázal ani skutočné výdavky na uvedenú službu. Z pohľadu súdu takáto upomienka je nepochybne určitým nástrojom žalobcu ako dosiahnuť bez súdneho konania úhradu dlžných záväzkov žalovanými. Súčasnne súd dospel k záveru, že upomienka v takejto forme má charakter zmluvnej pokuty, ktorá nebola individuálne dojednaná. Žalobca nepreukázal, že by mu vznikli nejaké náklady s odosielaním upomienok, a preto súd žalobu v tejto časti zamietol. Súd však už rovnako neprihliadal na poplatky za individuálne riešenie omeškaných splátok vo výške 15 eur, ktoré si vyžadovali vedomú činnosť žalobcu, rovnako ako poplatok za zmenu splátkového plánu vo výške 20 eur, ktorú v konaní preukázal žalobca, ako aj to, že reálne prišlo k zmene splátkového kalendára. Súd v tejto časti žalobe vyhovel ako dôvodnej. Vzhľadom na rozsah upomínacej činnosti žalobcu súd dospel k záveru, že dôvodné sú aj predžalobné upomienky, ktoré boli riadne dohodnuté

a dávali možnosť dlžníkovi reagovať práve dohodou, snahou o zmenu splátkového kalendára, a ktoré reálne dávali možnosť dlžníkovi úver zachrániť. Vzhľadom na uvedené súd považoval tieto zmluvné podmienky za prijateľné, a poplatky riadne vyúčtované, preto žalobe v tejto časti taktiež vyhovel. Súd k uplatneniu úrokov z omeškania konštatuje, že tieto považoval za dôvodné v časti od vzniku omeškania žalovaných s plnením peňažného dlhu, t.j. od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu, t.j. do 22.08.2016, a od 23.08.2016 do zaplataenia po zohľadnení jednotlivých úhrad žalovaných v troch platbách po 190 eur dňa 10.11.2016 dňa 12.12.2016 a 11.01.2017. Súd žalobcovi nepriznal úroky z omeškania z jednotlivých splátok, nakoľko tieto splátky predstavujú len sumu úrokov z úveru, ako ani z vyčíslených a priznaných úrokov z úveru, pričom úroky z omeškania sa nepriznávajú z úrokov z úveru, nakoľko ide o príslušenstvo pohľadávky podľa § 121 ods. 3 OZ: „Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením“, a nárok na úroky z omeškania z úrokov z úveru neplynie zo žiadneho právneho predpisu. Vzhľadom na uvedené žalobca nemá na takéto plnenie právny nárok. Uvedený názor je súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe a bol uvedený už v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obdo 4/94 zo dňa 29.03.1995. Súd súčasne uvádza, že úroky z omeškania priznal v uplatnenej percentuálnej sadzbe v súlade s predpismi občianskeho práva. Preto súd priznal úroky po odpočítaní jednotlivých súm úhrad, ako bolo uvedené vyššie. Z takto zisteného stavu mal súd teda preukázanú dôvodnosť nároku žalobcu v časti o zaplataenie sumy úveru 30.000 eur, spolu s uplatnenými úrokmi vo výške 1.536,30 eur, ktoré boli uplatnené dôvodne a správne vypočítané, žalovanými nerozporované, po odpočítaní sumy 337,20 eur, ako aj úhrad vo výške 570 eur a odpočítaní nepriznaných upomienok vo výške 4x15 eur, t.j. žalobcovi bola priznaná suma 30.569,10 eur. Súd súčasne priznal úroky z omeškania vo výške 5% ročne počítaným zo sumy 29.602,80 eur od 23.08.2016 do 10.11.2016, zo sumy 29.412,80 eur od 11.11.2016 do 12.12.2016, zo sumy 29.222,80 eur od 13.12.2016 do 11.01.2017 a zo sumy 29.032,80 eur od 12.01.2017 do zaplataenia. Súd konštatuje, že pri výpočte priznanej sumy urobil chybu vo výpočte, pričom v dôsledku nej uviedol priznanú sumu 30.578 eur. Súd konštatuje, že pri výpočte priznanej sumy urobil chybu vo výpočte, pričom v dôsledku nej uviedol priznanú sumu 578 eur, pričom táto chyba sa následne opakovala aj pri priznávaní úrokov z omeškania, ktoré priznal vo výške 5% ročne počítaným zo sumy 29.611,70 eur od 23.08.2016 do 10.11.2016, zo sumy 29.421,70 eur od 11.11.2016 do 12.12.2016, zo sumy 29.251,70 eur od 13.12.2016 do 11.01.2017 a zo sumy 29.041,70 eur od 12.01.2017 do zaplataenia. Vzhľadom na to, že ide o výpočtovú chybu, súd k rozsudku vydá opravné uznesenie. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobe vo vyššie uvedenej časti vyhovel a žalovaných zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 30.569,10 eur. spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne počítanými: zo sumy 29.602,80 eur od 23.08.2016 do 10.11.2016, zo sumy 29.412,80 eur od 11.11.2016 do 12.12.2016, zo sumy 29.222,80 eur od 13.12.2016 do 11.01.2017 a zo sumy 29.032,80 eur od 12.01.2017 do zaplataenia a vo zvyšku žalobu (v časti úrokov z omeškania po splatnosti, v časti uplatnených poplatkov za 4 upomienky a úrokov z omeškania zo splátok úveru, ktoré boli úrokom) ako nedôvodnú zamietol. Žalovaní požiadali o možnosť plniť dlh v splátkach. Súd konštatuje, že z obsahu ich vyjadrenia, kde tvrdili, že nemajú prostriedky na zaplataenie jednorázovo (zo strany žalobcu uvedené nebolo rozporované), ako aj vzhľadom na obsah preukázané iné súdne konanie, (kde boli zaviazaní zaplatiť inú pohľadávku), súd umožnil žalovaným splniť dlh žalobcovi v splátkach po 810 eur, vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe, že záväzok musí byť splatený najneskôr do 36 mesiacov. Splátky sú umožnené pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplataenia čo i len jednej splátky. Súd umožnil žalovaným plniť dlh v splátkach, aj keď má pochybnosti o ich schopnosti plniť tento dlh, pričom však žalovaným nemohol určiť nimi požadovanú splátku 137,25 eur. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa vyššie uvedených citovaných zákonných ustanovení tak, že nárok na ich náhradu by mal žalobca ako účastník úspešnejší v konaní, žalobcovi bola priznaná suma 30.569,10 eur (istina 29.032,80 eur + úroky 1.536,30 eur) spolu s úrokmi z omeškania vo výške 2.443,44 (vyčíslené ku dňu vyhlásenia rozsudku) t.j. suma celkom 33.012,54 eur. Žalobca sa však domáhal zaplataenia sumy 32.401,08 eur (suma súčtu istiny, úrokov z úveru a úrokov z omeškania uvedená v žalobe) + úrokov z úveru vo výške 1.777,83 eur (vyčíslené ku dňu vyhlásenia rozhodnutia) a úrokov z úveru v sume 1.846,61 eur (vyčíslené ku dňu vyhlásenia rozhodnutia), t.j. suma celkom 36.025,52 eur. Podľa výsledku konania ako celku bol hrubý úspech žalobcu v rozsahu 91,64 % (33.012,54 eur : 36.025,52 eur x 100) a úspech žalovaných v rozsahu 8,36%, čistý úspech žalobcu 83,28% (vypočítané ako 91,64%- 8,36% úspech žalovaných = 83,28% čistý úspech žalobcu). Súd vzhľadom na uvedené priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 83,28%. Súd konštatuje, že výpočtová chyba uvedená v ods. 27 sa prejavila aj pri výpočte náhrady trov konania, kde súd vzal pôvodne v úvahu chybný výpočtový základ 30.578 eur. Aj v tejto časti bude vydané opravné uznesenie.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti zmeniť a žalobe vyhovieť a súčasne mu priznať nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Mal za to, že zmluva o úvere je absolútny obchod, a bez ohľadu na povahu účastníkov úverového vzťahu sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka. Podľa kogentného ustanovenia § 497 ObZ, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Uvedené ustanovenie priznáva veriteľovi právo požadovať nielen vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov, ale zároveň právo požadovať úroky za úver. Pri nároku na úrok za úver nejde teda o žiadnu svojvôľu žalobcu, ale o riadne uplatnenie práva, ktoré mu priznáva platný právny predpis. V zmysle § 502 ObZ je dlžník od doby poskytnutia peňažných prostriedkov povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Dlžník je teda povinný s vrátením poskytnutého úveru zaplatiť aj dojednané úroky, a to do dňa úplného vrátenia poskytnutých prostriedkov. Analogicky túto povinnosť možno vyložiť k ustanoveniu § 503 ods. 3 ObZ, podľa ktorého ak dlžník vráti peňažné prostriedky skôr, než bolo dohodnuté, je povinný platiť úroky len do momentu vrátenia peňažných prostriedkov. Podľa názoru žalobcu je teda nepochybné, že povinnosť dlžníka platiť dohodnutý úrok za úver zaniká až úplným vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov. Uviedol, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nastalo z dôvodu, že žalobca bol nútený uplatniť právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, nakoľko žalovaní porušili svoje povinnosti. Poukázal na to, že naďalej pretrváva stav, kedy veriteľ nedisponuje s peňažnými prostriedkami a tieto sa naďalej sústredia u žalovaných a na strane žalovaných naďalej pretrváva zvýhodnený stav užívania peňažných prostriedkov od žalobcu, a to dokonca bezodplatne, keďže peňažné prostriedky stále nevrátili. Povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver nie je novou povinnosťou, ktorú by dlžník pred splatnosťou nemal, nejde o nové dohodnuté úroky. Zmena spočíva v tom, že vzhľadom na to, že dlžník porušil svoju povinnosť, celá pohľadávka sa stáva splatnou, a to bez ohľadu na dohodnutú lehotu vrátenia. Podľa názoru žalobcu je akékoľvek konanie, ktoré porušuje povinnosť a spôsobuje tým výhodu v rozpore s dobrými mravmi, bezpochyby v rozpore s účelom právnych predpisov vzťahujúcich sa na daný právny vzťah. Priamo z ustanovení § 497 a § 502 ObZ vyplýva, že úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, t.j. do doby skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov veriteľovi. Na druhej strane úrok z omeškania je sankcia za to, že dlžník je v omeškaní so splatením peňažného záväzku z poskytnutého úveru, pričom je potrebné rozlišovať tieto dva inštitúty. Prvoinštančný súd priznal žalobcovi úrok z omeškania, ale tento predstavuje sankciu pre žalovaných za to, že porušili svoju povinnosť, no žalobca nevidí dôvod na to, aby bol aj on sankcionovaný, a to tým, že mu súd odoprie nárok na úrok za úver, a pritom tento nárok mu vyplýva priamo z platných právnych predpisov.

4. Žalovaní sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

5. Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 32Csp/86/2017 bolo zaplatenie sumy 32.401,08 eur s príslušenstvom. Rozsudkom napadnutým odvolaním v spojení s opravným uznesením súd prvej inštancie žalovaným 1/ a 2/ uložil zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 30.569,10 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne počítanými: zo sumy 29.602,80 eur od 23.08.2016 do 10.11.2016, zo sumy 29.412,80 eur od 11.11.2016 do 12.12.2016, zo sumy 29.222,80 eur od 13.12.2016 do 11.01.2017 a zo sumy 29.032,80 eur od 12.01.2017 do zaplatenia, a to všetko v mesačných splátkach po 810 eur, a to vždy do 28. dňa v mesiaci až do úplného splatenia dlhu pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky. Prvá splátka bude splatná 28. deň nasledujúceho mesiaca po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 83,28%.

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania.

8. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotno-právne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku.

9. Pokiaľ ide o otázku nároku veriteľa na úrok z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatnení, odvolací súd opierajúc sa o konštantnú judikatúru vyšších súdov, od ktorej nebol dôvod sa odkloniť, sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie v tomto smere, na ktorého odôvodnenie v preskúmanom rozsudku odvolací súd v podrobnostiach odkazuje, sa žiada zdôrazniť, že závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí R 59/1998 (sp. zn. 4 Obo 143/1998 z 01.07.2000), boli prijaté aj v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co 30/2012 z 30.05.2012, ktoré úsudky súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV.ÚS 476/2012 z 18.09.2012. K záveru súdov, že „pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru“, ústavný súd v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Na podporu právneho názoru vysloveného súdom prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje, existuje množstvo rozhodnutí s vyslovením rovnakého právneho názoru o neopodstatnenosti nároku na úroky aj za obdobie po splatnosti pohľadávky, napr. rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co 193/2018 z 07.11.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co 70/2018 z 25.10.2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co 110/2018 z 08.11.2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co 403/2016 z 27.03.2018 atď.

10. Žiada sa dodať, že pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku prirodzene sledujú úroky dohodnutú dobu poskytnutia peňažných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržiavanie jeho peňažných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa má za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru, či už celého alebo jednotlivých splátok, veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kedy by bol dlžník vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia, a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu dlžník na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby ku zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však dlžníkovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku.

11. K argumentácii žalobcu, že je v rozpore s logikou veci, ak od momentu omeškania dlžníka, by bol dlžník odmenený a veriteľ potrestaný znížením výšky úroku z jej zmluvne dohodnutej výšky na výšku sankčného úroku z omeškania, odvolací súd uvádza nasledovné:

12. Veriteľ poskytuje dlžníkovi v podstate dve výhody, keď prvou je možnosť dlžníka použiť cudzí kapitál často väčšieho objemu v porovnaní s jeho aktuálnymi vlastnými finančnými možnosťami a druhou je možnosť vrátiť požičaný kapitál až po uplynutí určitej doby, počas ktorej veriteľ nie je oprávnený kapitál požadovať späť. Pokiaľ ide o zosplatnenie, ako už bolo uvedené, ide o dôsledok protiprávneho správania sa dlžníka, teda sankciu veriteľa na neplatenie splátok istiny spolu s úrokmi. Formálne zosplatnením dochádza k posunu splatnosti pohľadávky. Týmto spôsobom dlžník stráca vyššie uvedené výhody, predovšetkým vrátiť požičané peňažné prostriedky v splátkach. Z hľadiska výhodnosti alebo nevýhodnosti postavenia spotrebiteľa, ako aj postavenia veriteľa, sa žiada doplniť, že veriteľ poskytuje peňažné prostriedky s určitým obchodným zámerom a obchodnou politikou, kedy na základe aj ponuky a dopytu poskytuje peňažné prostriedky s predpokladom čo najväčšieho zisku, z toho dôvodu poskytuje úver s dobou návratnosti v určitej lehote, pričom ako odplatu dojednáva úroky v určitej výške. Výška týchto úrokov súvisí s tým, za akých okolností, podmienok je veriteľ ochotný peňažné prostriedky požičať, resp. stratiť dispozíciu s nimi aj za rizika, že ich predpokladaná ziskovosť bude v zmysle obchodnej politiky veriteľa. Dlžník v takomto prípade získava väčší objem peňazí, ktoré aktuálne môže použiť s tým, že predpokladá, že v určitom časovom horizonte tieto bude schopný vrátiť. Pokiaľ nastane situácia, že dlžník peňažné prostriedky nie je schopný vrátiť, teda plniť v súlade so svojim záväzkom, veriteľ nemusí pristúpiť k zosplatneniu úveru, pričom nezanikne ani nárok veriteľa počas tohto obdobia na úrok ako odplatu (v tomto prípade nevzniká nárok na úroky z omeškania z celej sumy).

13. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Z dôvodu, že odvolacie dôvody odvolateľa neboli opodstatnené a neboli zistené ani žiadne nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadnuť z tzv. úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako i v závislom výroku o trovách konania, z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

14. V odvolacom konaní plne úspešným žalovaným odvolací súd priznal podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).